

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Mart 2018

Sayı 59

İçindekiler

<u>Yönetici Özeti-Küresel Ekonomi</u>	1
<u>Yönetici Özeti-Türkiye Ekonomisi</u>	2
<u>Küresel Ekonomideki Gelişmeler</u>	3
<u>Dünya Ekonomisi</u>	3
<u>ABD</u>	4
<u>Euro Bölgesi-AB</u>	4
<u>Almanya</u>	5
<u>İngiltere</u>	5
<u>Japonya</u>	6
<u>Çin</u>	7
<u>Hindistan</u>	7
<u>Güney Kore</u>	8
<u>Brezilya</u>	8
<u>Rusya</u>	9
<u>Teknoloji Gündemi</u>	10
<u>Türkiye'deki Güncel Ekonomik Gelişmeler</u>	11
<u>Enflasyon-Şubat 2018</u>	11
<u>Sanayi Üretim Endeksi-Ocak 2018</u>	12
<u>Hane halkı İşgücü Verileri</u>	13
<u>Kapasite Kullanım Oranı</u>	14
<u>Ödemeler Dengesi</u>	15
<u>Güven Endeksleri ve Bütçe</u>	16
<u>Dış Ticaret Verileri</u>	17
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye</u>	18
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir</u>	19
<u>Ülke İncelemeleri XXVII: Senegal Cumhuriyeti</u>	20

YÖNETİCİ ÖZETİ

KÜRESEL EKONOMİ

- Petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar sürüyor. OPEC ülkelerinde petrol üretimi, son 10 ayın en düşük seviyesine geriledi. Finans piyasalarında karışıklık devam ederken, güvenli liman varlıklarına ilişkin endişeler artıyor.
- ABD Merkez Bankası (FED), politika faizini yüzde 1,50-1,75 aralığına yükseltti. Morgan Stanley analistleri, kurumsal karlardaki artış sebebiyle yatırımcıların risk iştahının da artabileceği ve bunun da Dolar'ı zayıflatabileceğini düşünüyor.
- Yeni hükümetin göreve başladığı Almanya'da, işsizlik rekor düşük düzeyde bulunmaya devam ediyor.
- AB ile Brexit geçiş süreci konusunda anlaşan İngiltere'de global krizden beri sürdürülen kemer sıkma politikalarının yavaş yavaş gevşetilmesi öngörülüyor.
- Japonya'da Başbakan'a yönelik yolsuzluk iddiaları gündemdeki yerini korurken, Japon şirketlerindeki karlılık ve temel ekonomik göstergeler olumlu seyrini sürdürüyor.
- Çin'de sanayi üretimi başta olmak üzere ekonomik göstergeler beklentilerin üzerinde ve olumlu seyrinde ilerliyor. Diğer taraftan, ABD-Çin ticaret rekabetine yönelik endişeler artıyor.
- Brezilya'da uzun bir resesyon döneminin ardından toparlanma süreci devam etmekle birlikte, beklentilerden daha yavaş ve ihtiyatlı şekilde gerçekleşiyor.
- Hindistan'da ekonomik büyüme ve diğer makroekonomik göstergelerin güçlü görünümünü koruması, ülkenin bölgedeki en güçlü ekonomi olacağı öngörüsünü güçlendiriyor.
- Güney Kore ve Kuzey Kore, aralarındaki anlaşmazlıkları çözmek üzere Nisan sonunda bir zirve gerçekleştirme konusunda anlaştı. Ülkede, sanayi kuruluşlarındaki imalat yoğunluğu artış kaydediyor.
- Putin'in yüzde 70'in üzerinde bir oyla yeniden devlet başkanı seçildiği Rusya'da, ekonomik yaptırımların daha da artması halinde ülkenin kredi görünümünün negatife düşebileceği öngörülüyor.

YÖNETİCİ ÖZETİ

TÜRKİYE EKONOMİSİ

- **Enflasyon oranı;** 2018 yılı Şubat ayında; yıllık TÜFE'de %10,26, Yİ-ÜFE'de %13,71 oranında gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre TÜFE'de %0,73 oranında ve Yİ-ÜFE'de %2,68 oranında artış yaşanmıştır.
- **İşsizlik oranı;** Aralık ayında yıllık bazda %10,4'e yükselirken, istihdam edilen kişi sayısı 28.288 ve işsiz sayısı 3.291, Genç nüfusta işsizlik oranı %19,2 olarak gerçekleşmiştir.
- **Sanayi Üretim Endeksi;** 2018 Ocak ayında yıllık bazda %12,9 artarken, Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak %77,8 ile azalış eğilimini sürdürmüştür.
- **Dış ticaret açığı;** 2018 Ocak ayında, %108,8 oranında artarak 9,1 milyar Dolar, ihracat, %10,7 oranında artarak 12,5 milyar Dolar, ithalat da %38 oranında artarak 21,5 milyar Dolar seviyesine ulaşmıştır.
- **Cari işlemler açığı;** 2017 yılı Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre, %163 artarak 7,1 milyar Dolar ile piyasa beklentilerinin üstünde gerçekleşmiştir.
- **Bütçe;** 2018 yılı Ocak-Şubat döneminde 201 milyon TL açık vermiştir. Bütçe gelirleri %12,8 oranında artarak 119,2 milyar TL, bütçe giderleri ise %18,1 oranında artarak 119,4 milyar TL olarak kaydedilmiştir.
- **Güven Endeksleri;** 2018 yılı Şubat ayında Reel Kesim Güven Endeksi; 2,5 puan artarak 110,8, Tüketici Güven Endeksi, Ocak ayındaki seviyesini koruyarak 72,3 kaydedilirken, Ekonomi Güven Endeksi 1,9 puan azalarak 103 seviyesinde gerçekleşti.
- **PMI ve CDS;** İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) 55,6 düzeyinde gerçekleşirken, CDS ise 200 değerine ulaşmıştır.
- **Kredi Görünümü;** Standard&Poor's (S&P), Türkiye'nin kredi notunda değişikliğe gitmedi ve görünümün negatifte korunduğunu bildirdi. Diğer taraftan Moody's ise Türkiye'nin kredi notunu "Ba1"den "Ba2"ye düşürerek, not görünümü negatiften durağana çevirdi.

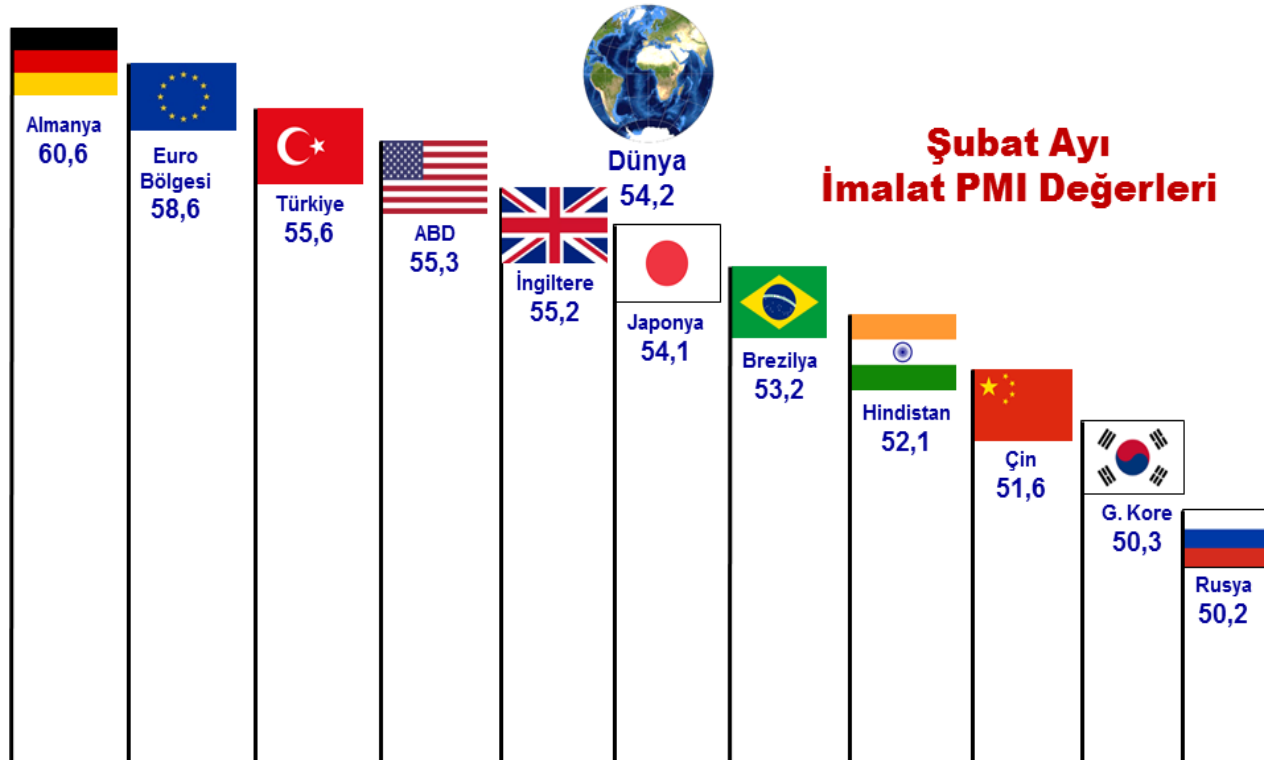
KÜRESEL EKONOMİDEKİ GELİŞMELER

DÜNYA EKONOMİSİ

A BD'li yatırım bankası Goldman Sachs, geleneksel altın, tahvil, vb. güvenli liman varlıklarının, finans piyasalarında yaşanan son kargaşalarda, yatırımcıların işine yaramadığı konusunda uyarıda bulundu. Özellikle Merkez Bankalarının parasal genişlemeden çıkarak faiz artışına gitmeleriyle birlikte, tahvil yatırımlarının güven teşkil etmeyeceği düşünülüyor.

Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS), dijital paraların Merkez Bankaları tarafından kontrol altına alınması gerektiğini ve yakın bir zamanda ödeme aracı olarak kullanılmalarının çok riskli olduğunu açıkladı. BIS, ayrıca dijital paraların kamu tarafından geniş kullanım bulması durumunda geleneksel bankaları istikrarsızlaştırabileceğini de vurguladı.

OPEC ülkelerinde petrol üretimi, Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki bakım çalışmaları ve Venezuela'da devam eden üretim kısıtlamalarına bağlı olarak Şubat ayında son 10 ayın en düşük seviyesine geriledi. OPEC ve Rusya'nın da içerisinde bulunduğu müttefikler, vaat ettikleri üretim kısıtlamalarını daha da genişletti.

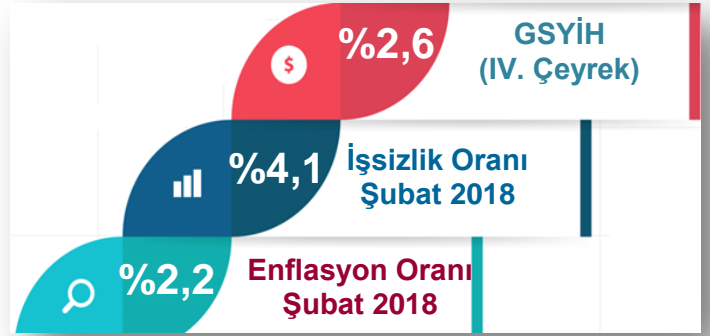

ABD

BD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA), 2017'de ABD'nin ham petrol ihracatının bir önceki yıla göre artış gösterdiğini açıkladı. Açıklamaya göre; 2016'da günlük ortalama 591 bin varil ham petrol ihraç eden ABD, 2017'de günlük ortalama 1,1 milyon varil ham petrol ihracatı gerçekleştirdi. Ayrıca ABD'de ham petrol fiyatlarının dünya geneline kıyasla daha düşük olduğuna da dikkat çekildi.

ABD'li yatırım bankası Morgan Stanley analistleri, kurumsal karlardaki artış sebebiyle yatırımcıların risk iştahının da artabileceği ve bunun da Dolar cinsinden fon akışlarını canlandırarak, Dolar'ı zayıflatabileceğini belirtti. Analistler, ülkedeki üretkenlik büyümesinin belirgin şekilde güçlenmemesinin de Dolar'ı aşağı çekebileceğini belirtti.

ABD Merkez Bankası (FED) Mart ayı toplantısında, politika faizini yüzde 1,25-1,50 aralığından yüzde 1,50-1,75 aralığına yükseltti.

EURO BÖLGESİ – AB

Euro Bölgesi'nde Avrupa Komisyonu, ABD Başkanı Trump'ın alüminyum ve çeliğe ek vergiler getirmesinin ardından ABD ürünlerinin ithalatına yeni vergiler getirilmesi üzerinde çalışmaya başladı. Komisyonun yayınladığı 10 sayfalık listede, inşaat ve endüstride kullanılan birçok metal parçaları ile birlikte tahıl ürünlerinden, motosiklete, meyve sularından kıyafete kadar birçok ürün de bulunuyor. Söz konusu durumun iki ülke arasında ticaret savaşlarına kadar gidebileceği endişesi tedirginlik yaratıyor. Avrupa otomobil pazarındaki satışların Ocak-Şubat 2018'de, yıllık bazda yüzde 5,5 büyüyerek 2 milyon 445 bine yükseldiği açıklandı. Bu dönemde otomobil satışlarında en fazla düşüş yüzde 21,9 ile Norveç'te, yüzde 5,1 ile İngiltere'de, yüzde 3,5 ile İrlanda'da ve yüzde 1,6 ile İsveç'te görüldü.

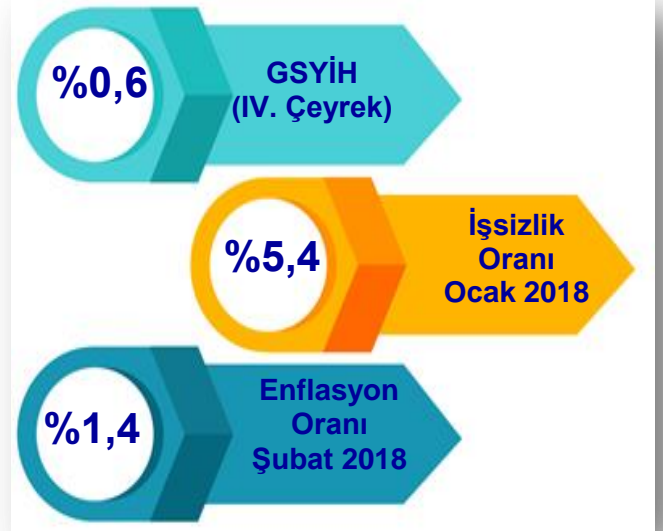
Euro Bölgesi sanayi üretimi, Ocak ayında beklentilerin aksine aylık bazda yüzde 1 düşerken, yıllık bazda yüzde 2,7 artış kaydetti. Beklentiler, aylık bazda artışın devam etmesi yönündeydi. 28 ülkeden oluşan AB'de sanayi üretimi ise, aynı dönemde aylık bazda yüzde 0,7 azalış, yıllık bazda yüzde 3 artış gözlemlendi.

ALMANYA

Almanya'da Hristiyan Demokrat Birlik ve Hristiyan Sosyal Birlik Partisi ile Sosyal Demokrat Parti arasında koalisyon konusunda uzlaşmaya varıldı. Böylece 24 Eylül 2017'deki genel seçimlerden 171 gün sonra yeni hükümet göreve başladı. Koalisyon parti yetkilileri, yemin töreninin ardından yaptıkları açıklamada, hükümet çalışmalarına bir an önce başlanacağını vurguladı.

Almanya'da şirketlere yönelik siparişleri yerine getirebilmek için istihdamın artmasıyla, işsizlik oranı analist beklentilerinin üzerinde gerileyerek yüzde 5,4 ile rekor düşük seviyede kaldı. İşsizliğin düşük seyri, Almanya ile birlikte AB ekonomisinin seyri konusunda da olumlu sinyalleri güçlendiriyor.

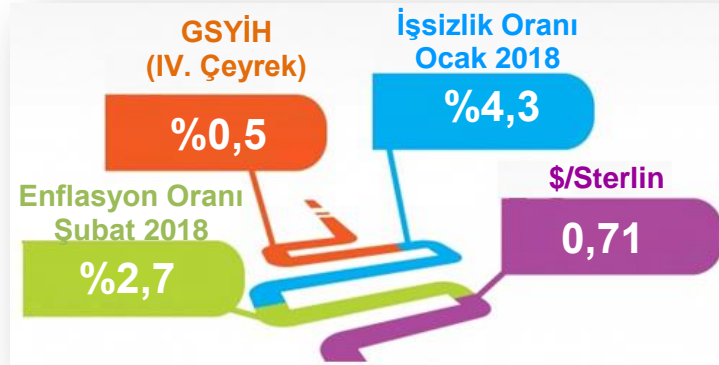

İNGİLTERE

İngiltere Maliye Bakanı Philip Hammond, İngiliz ekonomisinin bir dönüm noktasında olduğunu, ancak krizden bu yana uygulanan kemer sıkma programından hemen vazgeçilmeyeceğini açıkladı. Ayrıca, ilerleyen dönemde kamu harcamalarının bir miktar artırılabilirliğini belirtti. İngiltere'nin 10 yıllık zor bir dönemden çıkmakta olduğunu belirten Hammond, İngiltere'nin bu yılki ekonomik büyümesinin yüzde 1,4'ten 1,5'e revize edildiğini ifade etti.

İngiltere ile AB, Brexit geçiş süreci konusunda uzlaştı. İngiliz bütçe kurumu Brexit maliyetinin 37,1 milyar Sterlin olacağını öngörüyor. Bu kapsamda İngiltere, 2018-2019 için tahvil satışlarını yüzde 10,6 kadar azaltarak 10,9 milyar Sterlin'e indireceğini ve önümüzdeki 6 yıl boyunca planlanandan 15,6 milyar Sterlin daha az borçlanacağını açıkladı.

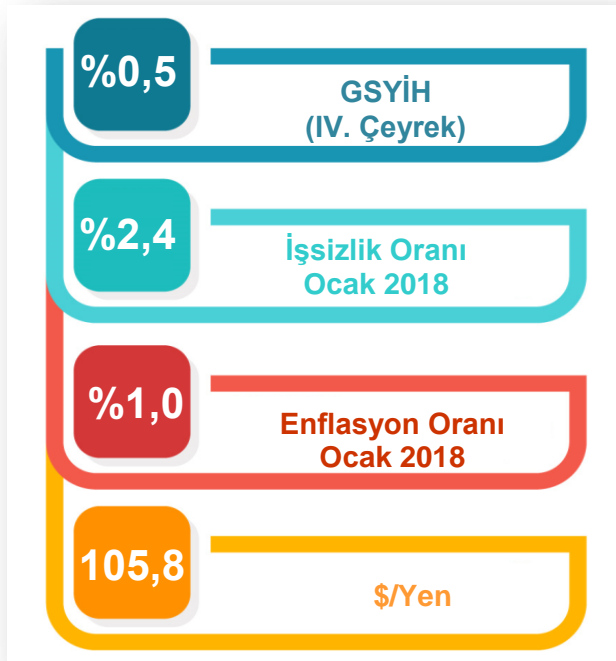

JAPONYA

Japonya'da Başbakan Shinzo Abe'nin aldığı destek giderek azalıyor. Abe hakkında süregelen yolsuzluk iddiaları desteğin azalmasında etkili oluyor. Düzenlenen anketler, Abe'ye olan desteğin başbakanlık koltuğuna 2012 yılında oturmasından bu yana olan en düşük düzeyinde olduğunu gösteriyor.

Japonya Merkez Bankası (BOJ), güncel para politika toplantısının ardından, 10 yıl vadeli hazine tahvili faizi hedeflemesinde değişikliğe gitmeyerek yüzde 0 seviyesinde sabit bıraktı ve mevcut politikanın yüzde 2'lik enflasyon hedefine ulaşmaya kadar devam edeceğini belirtti. Japonya ekonomisinin son beş yılda çok gelişme kaydettiğinin altını çizen BOJ, kararlı bir şekilde parasal genişlemeyi sürdürüyor. Japon şirketlerinin karlarının güçlü olduğunu cari dönemde, iyi düzeydeki temel ekonomik göstergeler de devam ediyor.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER

ÇİN

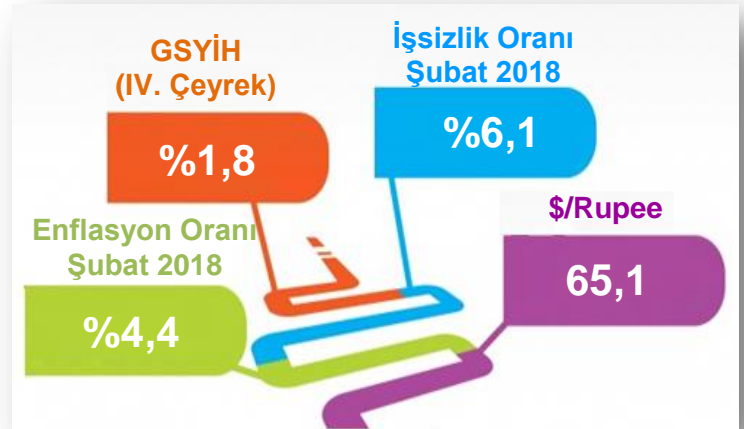
Çin'de sanayi üretimi ve yatırım artışı, güçlü küresel talebin etkisiyle, yılın ilk iki ayında, yıllık bazda yüzde 7,2 ile beklentilerin üstünde arttı. Diğer olumlu göstergelerden; perakende satışlar yüzde 9,7, sabit sermaye yatırımları ise yüzde 7,9 yükseldi. Böylece, Çin ekonomisinin yaşadığı dalgalanmaların ardından güçlenmeye başladığına dair tahminler güçleniyor. Çin Başbakanı Li Kçıang, ülkenin 2018 yılı ekonomik büyüme hedefinin yüzde 6,5 civarında olduğunu belirtti. Li, bu açıklamayla birlikte hükümetin çalışma raporu ve bütçe planını da kongreye sundu. ABD Başkanı Donald Trump'ın çelik ve alüminyum ithalatında yeni gümrük tarifesi planını hayata geçirmeye hazırlanmasıyla, ABD-Çin ticaret çekişmesinin hız kazanacağına dair endişeler artmaya başladı. Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, ABD'nin Çin'i stratejik rakip olarak tanımlamasını eleştirerek, ülkesinin dünyanın en büyük ekonomisine tehdit oluşturduğu yönündeki tezleri kabul etmediğini öne sürdü.

HİNDİSTAN

Hindistan ekonomisi, 2017 yılı 4. çeyreğinde yıllık bazda yüzde 7,2 büyüdü. Beklentilerin üstünde gerçekleşen büyüme, ülkenin bölgede en güçlü ekonomi olacağı yönündeki öngörülerini güçlendirdi. 2018 mali yılına ilişkin büyüme öngörüsü ise yüzde 6,6 düzeyinde.

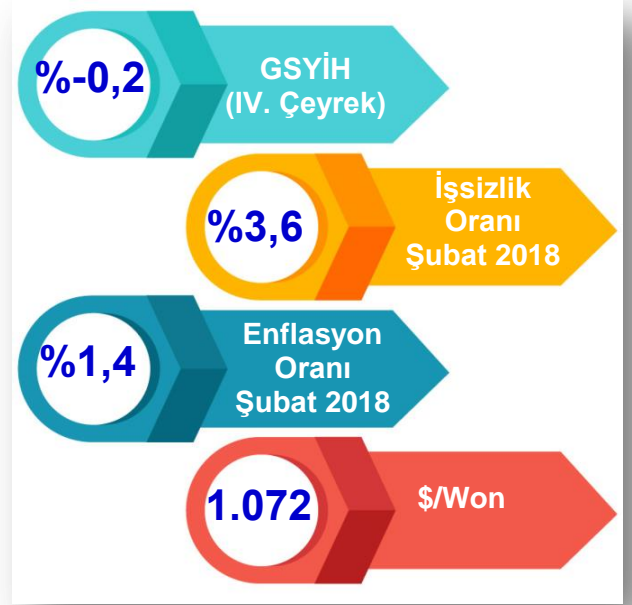
Hindistan'da istikrarlı ekonomik büyümenin bir sonucu olarak, gelecek 5 yıl içinde KOBİ kredilerinin yüzde 12-14 bandında büyümesi bekleniyor. Söz konusu kredi büyümesinde, özellikle banka dışı finans kurumlarının desteklerinin etkili olacağı tahmin ediliyor.

GÜNEY KORE

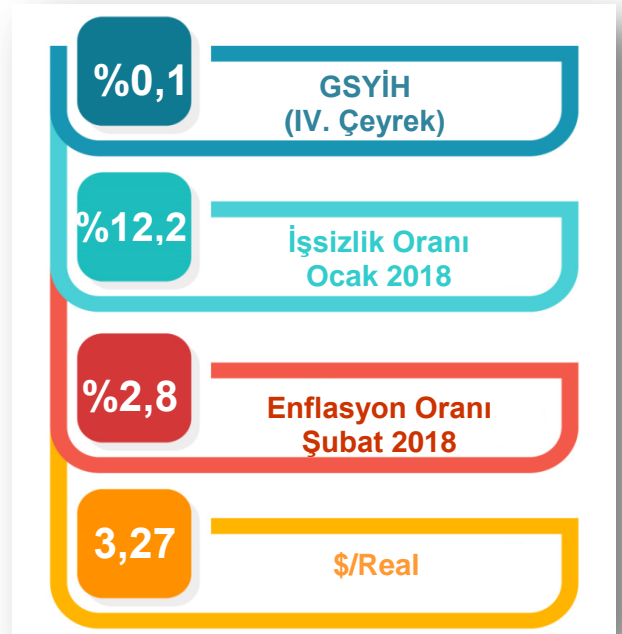
Güney Kore ve Kuzey Kore, Nisan ayı sonunda liderlerinin katılacağı bir zirve gerçekleştirme konusunda anlaştı. Ayrıca, Kuzey Kore yönetimi Güney Kore'ye karşı nükleer silah kullanmamayı, ABD ile anlaşılırsa nükleer ve füze denemelerini durdurmayı taahhüt etti. İki ülke arasındaki anlaşma, bölge siyaseti ve ekonomisi için olduğu kadar, küresel ölçekte de önem taşıyor.

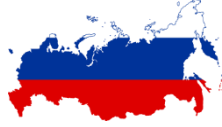
Güney Kore'de Şubat ayında fabrikalardaki yoğunluk artmaya devam etti. Sanayi sektörünün gidişatı hakkında önemli bir gösterge olan söz konusu değerlendirme, artan tüketici talebi doğrultusunda fabrikalardan siparişlerin yükselttiğini de ortaya koyuyor. Artışın devam etmesi halinde, uzun vadede istihdamın da olumlu etkilenmesi bekleniyor.

BREZİLYA

Brezilya ekonomisi, 2017'nin son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,1 büyüme kaydetti. Beklentiler, yüzde 0,3 seviyesindeydi. Ülke ekonomisi, yine dördüncü çeyrekte bir önceki yıla göre yüzde 2,1 genişledi.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Brezilya'nın kredi notunun "BB" seviyesinden "BB-" seviyesine düşürüldüğünü bildirdi. Kredi derecelendirme kuruluşundan yapılan açıklamada, kredi notu kararına gerekçe olarak Brezilya'nın yüksek seviyedeki bütçe açığı, giderek artan kamu borç yükü ve yapısal performansı geliştirecek reformların yapılmaması gerekçe gösterildi. Brezilya'da resesyonun ardından ekonomik iyileşmenin devam ettiği, 2018 ve 2019 yıllarında ekonominin ortalama yüzde 2,6 büyüme kaydetmesinin beklendiği ifade edildi. Açıklamada, ayrıca ülkede ekonomik büyümenin iç talep artışına ek olarak dış koşullardaki iyileşmeyle desteklendiği belirtildi.

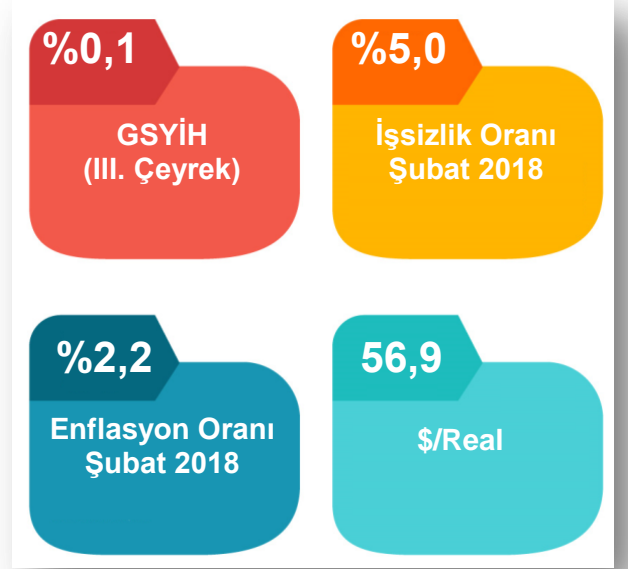

RUSYA

Rusya'da yabancı para cinsinden kredi notunun, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's (S&P) tarafından, "BBB-" seviyesine, yerli para cinsinden kredi notunun da "BBB" seviyesine yükseltildiği, görünümünün de durağan olduğu belirtildi. Makroekonomik politikaların, Rusya'nın dış ve mali bilançosunu güçlü tutacağı vurgulanan açıklamada, aynı zamanda daha sıkı yaptırımlara ve düşük emtia fiyatlarına karşı ekonomiyi de koruyacağına vurgu yapıldı.

Ekonomik düzelmenin hız kazanması durumunda Rusya'nın görünümünün pozitifte yükseltilebileceğine yer verilen açıklamada, jeopolitik gelişmeler nedeniyle Rusya'nın üzerindeki yaptırımların daha da artması halinde ülkenin görünümünün negatife düşürülebileceği uyarısına yer verildi. S&P, geçen sene yüzde 1,5 büyüme kaydeden Rusya ekonomisinin bu yıl yüzde 1,8; gelecek sene de yüzde 1,7 büyümesinin tahmin edildiğini aktardı.

Yapılan seçimlerde Putin, yüzde 70'in üzerinde bir oyla yeniden devlet başkanı seçildi.

TEKNOLOJİ GÜNDEMİ

- Avrupa Komisyonu, AB içerisinde büyük dijital şirketlere yüzde 3 oranında vergi ödeme zorunluluğu getirmeye hazırlanıyor. Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan yasa taslağı yürürlüğe girerse, Google, Facebook, Amazon, UBER, AIRBNB gibi büyük şirketlerin bulunduğu uluslararası şirketler ek vergi ödeme zorunluluğuyla karşı karşıya kalacak.
- Japon otomotiv şirketi Toyota'nın mühendisleri, basketbol oynayan robot geliştirdi. Japonya Basketbol B Ligi'ndeki oyuncuların karşısına çıkan ve topu sektirmeden kolayca sayıya bulabilen robot alanında ileri bir gelişme olarak gösteriliyor.
- Büyük Okyanus'ta bulunan Fiji Adası'nda, denizaltı yaşamını araştırmak üzere robot balık göreve başladı. Yeni teknolojinin, su altı araştırma maliyetlerini büyük ölçüde azaltması bekleniyor.
- Google'ın kurucularından ve çatı şirketi Alphabet'in CEO'su Larry Page'in desteklediği Kitty Hawk şirketi, uçan taksi modeli Cora'nın tanıtımını gerçekleştirdi. Şirket, Yeni Zelanda hükümetinin desteğiyle uçan taksi hizmeti başlatmayı amaçlıyor.
- SpaceX firmasının kurucusu Elon Musk, Mars'a gidecek ilk gemiyi inşa etmeye başladıklarını ve gelecek yıl yolculuk deneme testlerinin başlayacağını ilan etti.
- Dünyanın en büyük teknoloji şirketlerinden olan IBM, tuz zerresinden daha ufak bilgisayar üreterek, dijital aletlerin küçültülmesi yönünde çığır açıcı bir yeniliğe imza attı.
- Japonya hükümeti, yaşlanan nüfusuna yönelik maliyetleri robotlarla azaltmayı planladığını açıkladı. Ülkede, 2025 yılında 370 bin hasta bakıcı açığı olacağı öngörüldüğünden, 2020'den itibaren yaşlıların yüzde 80'inin bakımlarını robotların sağlamanın planlandığı belirtildi.
- ABD'nin Arizona eyaletinde, sürücüsüz bir otomobil ilk kez bir yayanın ölümüne sebep oldu. UBER'e ait aracın karıştığı kazanın ardından şirket, tüm sürücüsüz araç testlerini durdurduğunu ve piyasadan çekmeye başladığını açıkladı.

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Yıllık (%)	10,13	10,26	15,36	13,71	24,24	15,07
Yıllık Ort. (%)	7,88	11,23	5,87	15,50	8,86	21,89
Aylık (%)	0,81	0,73	1,26	2,68	-0,93	1,70

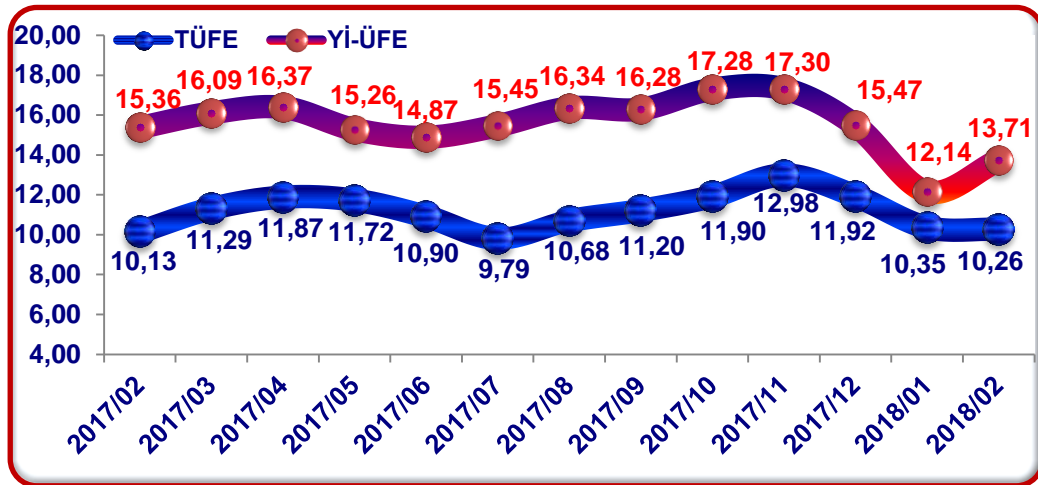
Kaynak: TÜİK

Enflasyon oranı 2018 yılı Şubat ayı için; yıllık TÜFE'de %10,26, Yİ-ÜFE'de %13,71 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre TÜFE'de %0,73 oranında ve Yİ-ÜFE'de %2,68 oranında artış yaşandı.

Yıllık en yüksek artış TÜFE'de %15,66 ile ev eşyası grubunda gerçekleşti. Ayrıca TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; ulaştırma %13,19, giyim ve ayakkabı %11,77, lokanta ve oteller %11,53 ve eğitim %10,88 ile en çok artışın olduğu diğer gruplar olarak dikkat çekti.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırmada; İzmir'de TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,55 ve on iki aylık ortalamalara göre %12,13 oranında artış gerçekleşti.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektörü %1,82 oranında, imalat sanayi sektörü %1,49 oranında artarken; elektrik ve gaz sektörü %21,10 oranında ve su sektörü %0,42 oranında düştü. Yıllık bazda imalat sanayideki artış, genel artışın da üstünde %14,13 oldu.

Yıllık Değişim Oranları (%)

SANAYİ ÜRETİM
ENDEKSİOCAK
2018

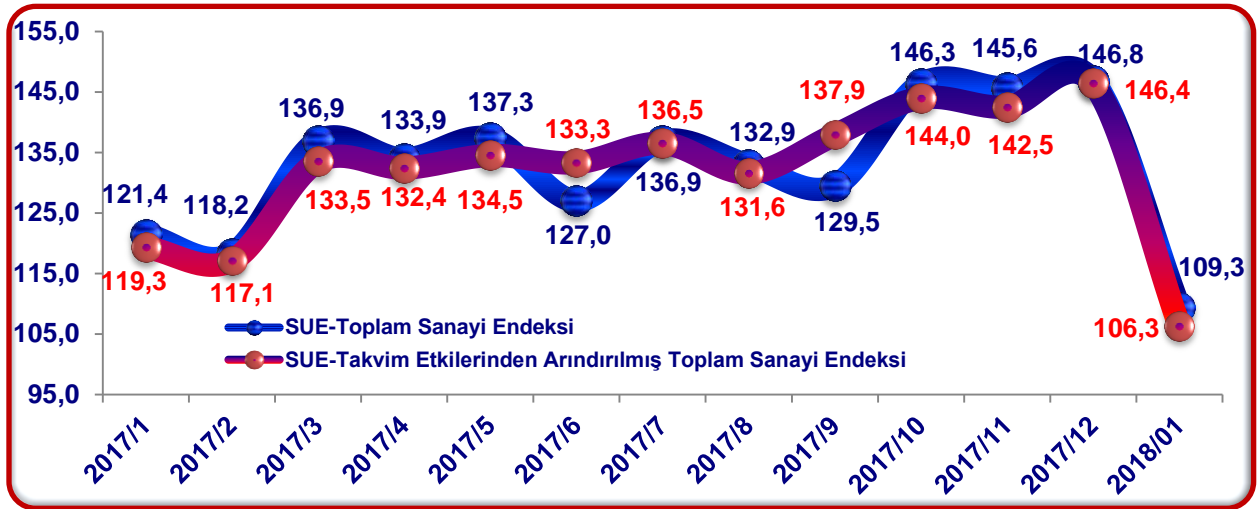
	Arındırılmamış		Takvim etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)
Toplam Sanayi	109,3	12,9	106,3	12,0	118,0	-0,8
Madencilik ve taşocakçılığı	100,1	23,0	97,8	22,9	117,9	5,2
İmalat Sanayi	108,6	13,2	105,4	12,3	118,2	-1,2
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtım	121,5	3,8	120,4	3,7	115,3	0,6

Kaynak: TÜİK

Sanayi Üretim Endeksi (arındırılmamış), bir önceki yılın aynı ayına göre 2018 yılı Ocak ayında %12,9 oranında, takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi yıllık bazda %12 oranında yükseldi. Takvim etkisinden arındırılmış sanayinin alt sektörlerine baktığımızda, 2018 yılı Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %22,9 oranında, imalat sanayi sektörü %12,3 oranında ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü %3,7 oranında arttı. Ana sanayi gruplarından 2018 yılı Ocak ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim

Endeksi'nde, bir önceki aya göre en fazla azalış; %4,3 ile sermaye malında gerçekleşti.

İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla azalış ise, %18,1 ile diğer imalatlarda gerçekleşti. Bu azalışı, %16,3 ile makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı imalatı, %11,3 bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı ve %9,2 ile fabrikasyon metal ürünleri imalatı izledi. En fazla artış; %32,9 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşti. Bu artış, %10,3 ile deri ile ilgili ürünlerin imalatı, %9,1 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı ve %7,9 tütün ürünleri imalatı izledi.

HANE HALKI İŞGÜCÜ VERİLERİ

15 ve üstü yaş grubunda; 2017 yılı Aralık ayı işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 2,3 puan azalışla %10,4 oranında gerçekleşirken, istihdam edilen kişi sayısı 1 milyon 619 bin kişi arttı ve işsiz sayısı 581 bin kişi azaldı.

	TOPLAM	
	2016	2017
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	59.146	60.295
İşgücü (Bin kişi)	30.540	31.579
İstihdam (Bin kişi)	26.669	28.288
Tarım	4.915	5.170
Tarım dışı	21.753	23.118
İşsiz (Bin kişi)	3.872	3.291
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.606	28.716
İşgücüne katılma oranı (%)	51,6	52,4
İstihdam oranı (%)	45,1	46,9
İşsizlik oranı (%)	12,7	10,4
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14,9	12,3
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	56,6	57,5
İstihdam oranı (%)	49,3	51,4
İşsizlik oranı (%)	12,9	10,6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14,9	12,4
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	24,0	19,2
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı (%)*	24,8	23,1

Kaynak: TÜİK- Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri
*Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

İşsizlik oranı; erkeklerde %9,1 kadınlarda %13,1 oranında kaydedildi. Tarım dışı işsizlik oranı %12,3, işsiz sayısı 3 milyon 291 bin kişi oldu. Genç nüfusta işsizlik oranı %19,2 seviyesinde gerçekleşti. Yani her 4 gençten biri işsiz durumunda. 2017 yılı Aralık ayında istihdam edilenlerin %18,3'ü tarım, %19,5'i sanayi, %7,3'ü inşaat ve %55'i hizmetler sektöründe gerçekleşti.

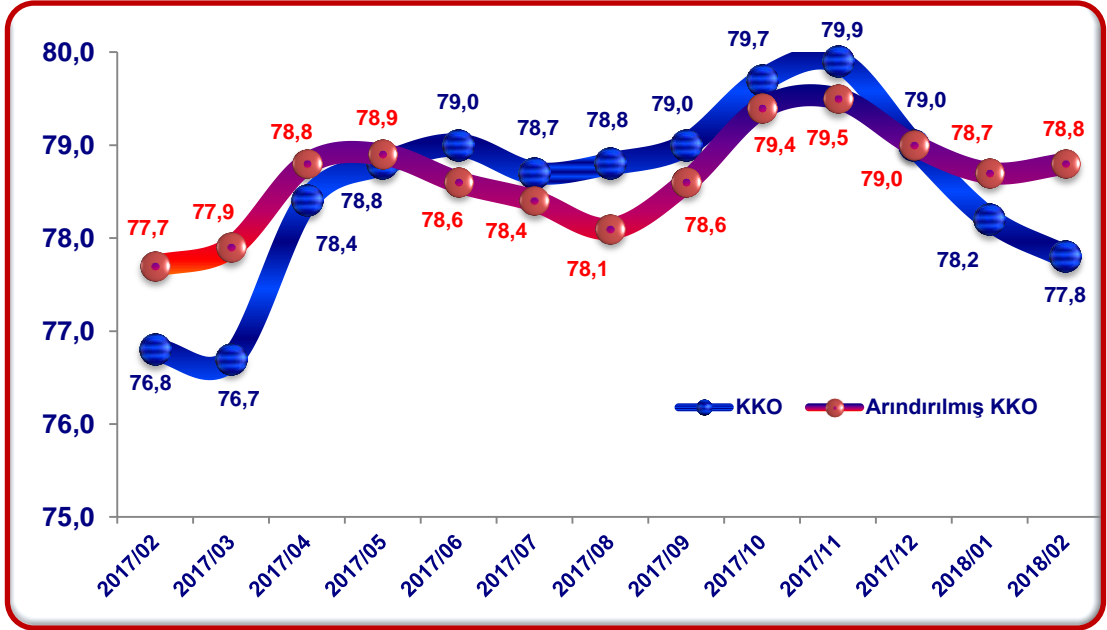
2017	TOPLAM				
	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	
Erkek	4.186	2.903	1.969	10.386	19.445
Kadın	1.328	2.266	88	5.160	8.843
Toplam	5.514	5.170	2.057	15.547	28.288

Kaynak: TÜİK

KAPASİTE KULLANIM ORANI

Kapasite Kullanımı; 2018 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak %77,8 ile azalış eğilimini sürdürdü.

Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %87,5, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %83,7, diğer ulaşım araçları ve ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) %82,7, %82,5 ile ana metal sanayi imalatı 2018 yılı Şubat ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörler oldu.

ÖDEMELER DENGESİ

Ödemeler Dengesi verilerine göre, 2017 yılı Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre, %163 artarak 7,1 milyar Dolar ile piyasa beklentilerinin biraz üzerinde gerçekleşti. Altın ithalatındaki sert artış ve dış ticaret hacmindeki genişleme cari açığı yükseltici yönde etkili oldu. Cari açık, 12 aylık kümülatifte ise, geçen yılın aynı ayına göre, %53,5 oranında artışla 51,6 milyar Dolar ile son 3,5 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Parasal olmayan altın ithalatı 2,3 milyar Dolar artarken, altın ihracatı 31 milyon seviyesine geriledi. Toparlanan turizm gelirlerinin cari açık üzerindeki etkisi mevsimsel etkilerden dolayı sınırlı kaldı. Yıllık bazda 2018 yılı Ocak ayında Portföy yatırımları, 4,9 milyar Dolar artış ile 2017 yılına oranla güçlü bir seyir gösterdi. Doğrudan yatırımlarda, 2018 yılı Ocak ayında geçen yıla göre, %34 oranında azalışla 288 milyon Dolar ile ivme kaybını sürdürdü. Diğer yatırımlarda ise, 2018 yılı Ocak ayında 7,5 milyar Dolarlık sermaye girişi yaşandı.

Rezerv varlıklar 2018 yılı Ocak ayında 4,4 milyar Dolar artış gösterdi. Net hata ve noksan kaleminde, revizyonlar sonrasında kümülatifte 2017 yılı Aralık ayında oldukça düşük seviyeye gerilemişken, 2018 yılı Ocak ayında 1,2 milyar Dolar döviz çıkışı yaşandı.

	OCAK-ŞUBAT (MİLYON \$)		12 Aylık Kümülatif 2018
	2017	2018	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-2.694	-7.096	-51.572
SERMAYE HESABI	-13	33	62
FİNANS HESABI	-5.110	-8.298	-50.328
Doğrudan Yatırımlar (Net)	-437	-288	-7.981
Portföy Yatırımları (Net)	-1.600	-4.917	-27.624
Diğer Yatırımlar (Net)	-1.018	-7.474	-12.952
Rezerv Varlıklar (Net)	-2.055	4.381	-1.771
Net Hata ve Noksan	-2.403	-1.235	1.182

Kaynak: TCMB

2018 yılı Ocak ayında da enerji fiyatlarında ve parasal olmayan altın ithalatındaki yukarı yönlü seyir, cari açığın genişlemesinde etkili olmaya devam etti. Bunun yanı sıra, AB ülkelerindeki Türkiye'ye yönelik revizyonlarla yukarı yönlü ivme kazanan turizm gelirlerinin, genişleyen cari açık üzerinde baskı kurmaya devam edeceği bekleniyor. Dolayısıyla, artan petrol fiyatlarının ve toparlanan turizm gelirlerinin cari açık üzerinde belirleyici olacağı öngörülmüyor.

GÜVEN ENDEKSLERİ VE BÜTÇE

Reel Kesim Güven Endeksi; 2018 yılı Şubat ayında, 2,5 puan artarak 110,8 seviyesi ile aşağı yönlü olan seyrini son 4 aydır yukarıya çevirdi. Tüketici Güven Endeksi, Ocak ayındaki seviyesini koruyarak 72,3 kaydedildi. Ekonomi Güven Endeksi Ocak ayına göre; 1,9 puan azalarak 103 seviyesinde gerçekleşti. Bu veri ile yukarı yönlü çıkış yönünü değiştirdi.

	REEL KESİM	TÜKETİCİ	EKONOMİ
	GÜVEN ENDEKSİ	GÜVEN ENDEKSİ	GÜVEN ENDEKSİ
2017			
Ocak	97,0	66,9	85,7
Şubat	105,9	65,7	91,5
Mart	108,9	67,8	96,1
Nisan	111,2	71,3	99,5
Mayıs	109,2	72,8	100,5
Haziran	112,4	70,0	98,9
Temmuz	109,5	71,3	103,4
Ağustos	110,7	71,1	106,0
Eylül	111,6	68,7	102,8
Ekim	109,5	67,3	101,4
Kasım	106,3	65,2	97,9
Aralık	103,3	65,1	95,0
2017	108,0	68,6	98,2
2018			
Ocak	108,3	72,3	104,9
Şubat	110,8	72,3	103,0

Kaynak: TCMB, TÜİK *100'ün altı olumsuz algıyı göstermektedir.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2017 yılı Ocak-Şubat döneminde 4,5 milyar TL, 2018 yılı Ocak-Şubat döneminde 201 milyon TL açık verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %12,8 oranında artarak 119,2 milyar TL, bütçe giderleri ise %18,1 oranında artarak 119,4 milyar TL olarak kaydedildi. 2018 yılı Ocak-Şubat döneminde vergi gelirleri; bir önceki yılın aynı ayına göre %18,3 oranında artarak 104,6 milyar TL seviyesine ulaştı. Faiz hariç giderler %19,4 oranında artarak 106,7 milyar TL olarak gerçekleşti. 2017 yılı Ocak-Şubat döneminde 16,3 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı ayında 12,5 milyar TL faiz dışı fazla verildi.

	Ocak-Şubat (Milyon TL)		Değişim Oranı (%)
	2017	2018	
Bütçe giderleri	101.086	119.420	18,1
Faiz hariç giderler	89.411	106.730	19,4
Faiz giderleri	11.674	12.689	8,7
Bütçe gelirleri	105.675	119.219	12,8
Vergi gelirleri	88.415	104.554	18,3
Bütçe dengesi	4.590	-201	-104,4
Faiz dışı denge	16.264	12.489	-23,2

Kaynak: TCMB

DIŞ TİCARET VERİLERİ

Diş ticaret açığı 2018 yılı Ocak ayında, geçen yılın aynı dönemine göre %108,8 oranında artarak 9,1 milyar Dolara yükseldi. 2018 yılı Ocak ayında ihracat, 2017 yılı aynı dönemine göre, %10,7 oranında artarak 12,5 milyar Dolar, ithalat da %38 oranında artarak 21,5 milyar Dolar seviyesine ulaştı.

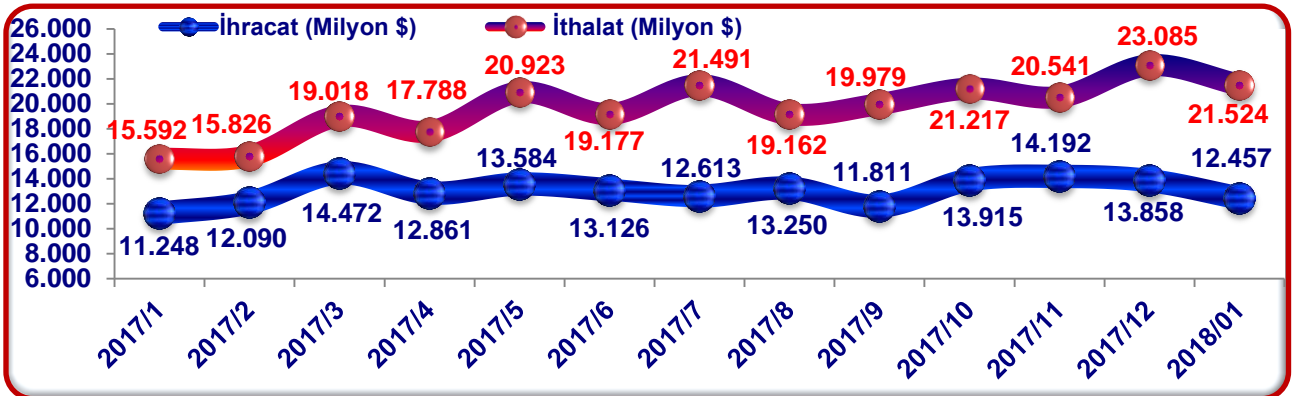
2017 yılı Ocak ayında %47 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2018 yılı Ocak ayında %52,3 olmuş; AB'ye yapılan ihracat 6,5 milyar Dolar kaydedildi.

(Milyon Dolar)	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak-Aralık 2016	142.530	-0,9	198.618	-4,2	134.315	-62,8	-56.089	-11,5	71,8
Ocak-Aralık 2017	157.020	10,2	233.800	17,7	171.452	27,6	-76.780	36,9	67,2
Ocak 2017	11.248	17,8	15.592	15,9	11.889	-21,9	-4.343	11,2	72,1
Ocak 2018	12.457	10,7	21.524	38,8	16.720	40,6	-9.057	108,8	57,9

Kaynak: TÜİK

2018 yılı Ocak ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.827 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.160 milyon \$); "demir ve çelik" (860 milyon \$); "örme giyim eşyası ve aksesuarı" (730 milyon \$) ve "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (617 milyon \$); izledi. "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (3.632 milyon \$); "kıymetli ve yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (2.373 milyon \$); "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (2.288 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" ve (1.751 milyon) "demir ve çelik" (1.538 milyon \$) ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar oldu.

2018 yılı Ocak ayında İzmir'in ihracatı 2017 yılı Ocak ayına göre, %21,6 oranında artarak 839 milyon Dolar, ithalatı da %21,2 oranında artarak 923 milyon Dolar olarak gerçekleşti. 2018 yılı Ocak ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2017 yılı Ocak ayına göre, %21,3 oranında artarak 1,4 milyar Dolar, ithalatı da %28 oranında artarak 1,47 milyar Dolar olarak kaydedildi.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: TÜRKİYE

BÜYÜME	2012	2013	2014	2015	2016	2017/III
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	1.569.672	1.809.713	2.044.466	2.338.647	2.608.526	827.230
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	4,8	8,5	5,2	6,1	3,2	11,1
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	2,3	9,3	6,1	5,9	3,8	15,2
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2012	2013	2014	2015	2016	Ara.17
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	24.821	25.524	25.933	26.621	27.205	28.288
İstihdam Oranı (%)	45,4	45,9	45,5	46,0	46,3	46,9
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.518	2.747	2.853	3.057	3.330	3.291
İşsizlik Oranı (%)	9,2	9,7	9,9	10,3	10,9	10,4
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	11,5	12	12	12,4	13	12,3
ENFLASYON (%)	2012	2013	2014	2015	2016	Şub.18
Yİ-ÜFE (yıllık)	2,45	6,97	6,36	5,71	9,94	13,71
YD-ÜFE (yıllık)	-1,13	16,15	2,63	10,9	17,73	15,07
TÜFE (yıllık)	6,16	7,4	8,17	8,81	8,53	10,26
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.18
İhracat	152.462	151.803	157.610	143.889	142.544	12.457
İthalat	236.545	251.661	242.177	207.234	198.617	21.524
Dış Ticaret Dengesi	-84.083	-99.859	-84.567	-63.395	-56.073	-9.067
Cari İşlemler Dengesi	-47.962	-63.621	-43.597	-32.118	-32.615	-7.096
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.18
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	62.405	94.438	64.468	98.935	98.099	8.156
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.972	4.589	3.884	4.508	5.115	532
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Şub. 18
Kurulan Şirket Sayıları	108.930	126.635	114.691	106.447	118.021	24.871
Kapanan Şirket Sayıları	37.273	39.051	32.762	31.928	32.706	7.860
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR	2013	2014	2015	2016	2016	Ara.17
Şirket Sayısı (Adet)	4.248	3.764	4.677	5.577	5.577	498
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	13.628	12.896	12.828	17.550	12.854	832
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2013	2014	2015	2016	Kas.17	2017/IV
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-171,2	-179,4	-183,2	-205,8	-214,0	-213,0
BORÇLANMA (Milyar \$)	2012	2013	2014	2015	2016	2017/III
Dış Borç Stoku	339,6	389,9	401,9	396,4	405,1	438,0
Kamu	104,0	115,9	117,7	113,1	119,8	129,4
Özel	228,5	268,7	281,8	281,9	284,5	307,9
KREDİLER (Milyar \$)	2013	2014	2015	2016	Kas.17	Oca.18
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	197,7	212,1	214,7	216,7	236,5	244,6
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.18
(Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2,4	3,5	3,5	2,9	1,8	12,9
Toplam Sanayi	2,3	4,4	3,1	3,3	1,4	12,0
İmalat Sanayi	2,3	4,4	3,1	3,3	1,4	12,0
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2013	2014	2015	2016	2017	Şub.18
Kapasite Kullanım Oranı	76,7	75,0	76,8	77,4	78,5	77,8
GÜVEN ENDEKSLERİ	2013	2014	2015	2016	2017	Şub.18
Reel Kesim Güven Endeksi	106,6	104,6	103,5	105,2	104,9	110,8
Tüketici Güven Endeksi	76	72,5	66,3	69,5	68,6	72,3
Ekonomi Güven Endeksi	103,9	99,0	96,6	93,9	98,6	103,0
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.18
Sanayi Ciro Endeksi (Arındırılmamış)	140,1	153,1	172,7	187,2	200,4	142,0
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	2012	2013	2014	2015	2016	Ara.17
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	239.497	240.154	251.963	261.783	274.408	25.794
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2013	2014	2015	2016	2017	Şub.18
Bütçe Dengesi	-18.543	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-201
PROTESTOLU SENET	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.18
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.092	1.004	1.000	1.017	940	76
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	7.494	8.221	10.081	12.288	12.686	1.238
KARŞILIKSIZ ÇEK	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.18
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi (Bin Adet)	748	674	776	778	435	43
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi (Bin Adet)	300	238	227	225	113	4
BORSA VE DÖVİZ	2013	2014	2015	2016	2017	Mar.18
BIST 100 Endeksi	77.315	76.306	79.901	77.587	100.439	117.202
Euro/\$	1,33	1,33	1,11	1,11	1,13	1,23

Kaynak: TÜİK, TCMB, RISK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: İZMİR

NÜFUS-GÖÇ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nüfus (Bin)	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (‰)	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	13,2	-
TR Nüfus Artış Hızı (‰)	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	12,4	-
Net Göç Hızı (‰)	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	5,6	5,8	-
ISO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	55	58	59	59	61	59	-	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	33,0	31,1	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	422	432	490	466	470	513	524	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	30,7	32,5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	243	247	276	243	262	254	263	-
İşsizlik Oranı (%)	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	14,0	14,0	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	15,2	15,1	-
ENFLASYON (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/2
TÜFE (yıllık)	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	8,93	13,1	11,55
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
İhracat	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	839
İthalat	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	923
Dış Ticaret Dengesi	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	-83
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	2.304
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,9	5,9	6,7
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Kapasite Kullanım Oranı	70	63	60	55	64	63	67	-
PROTESTOLU SENETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	3.689
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,7	4,9	4,9
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	245	367	463	510	571	775	740	92
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Belge Adedi	188	209	215	186	208	230	431	35
Yatırım (Milyon TL)	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	349
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,9	4,3	4,3
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	1,9	10,0	2,8
ENERJİ TÜKETİMİ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	377
MALİ / FİNANS	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/2
Bütçe Gelir/Gider	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,2	4,5	4,3
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	11,4	11,8	10,5
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6	111,5	121,4	-
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6	5,7	5,7	-
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2	4,9	5,2	-
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	2,30	2,9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/2
Kurulan Şirket Sayısı	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	1.066
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2	6,3	6,4
Kapanan Şirket Sayısı	943	1.094	1.095	991	740	644	832	175
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8	6,2	6,2
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,6	4,4	-
MARKA-PATENT SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/2
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	1.134
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	7,1	6,9	6,3
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	31	42	59	55	86	96	77	40
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	5,4	3,9	4,7
TURİZM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	18
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	2,5	2,4	1,3
TARIMSAL ÜRETİM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	4,1	4,7	3,9	5,1	5,0	6,4	5,7	-
İŞ KAZALARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/2
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,7	4,7	4,9
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	6,0	6,1

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

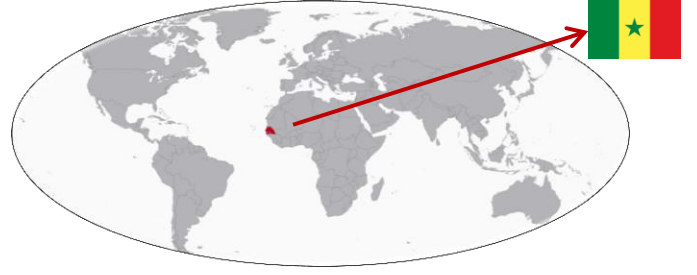
Kaynak: TÜİK, TCMB, RISK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

ÜLKE İNCELEMELERİ XXVII

Ekonomik Yapı

Senegal, tarıma dayalı bir ekonomik yapı sergilemekle birlikte sanayisinin gelişmişliği açısından **Batı Afrika ülkeleri arasında Fildişi Sahili'nden sonra ikinci sırada** yer almaktadır.

SENEGAL CUMHURİYETİ

1994 yılında başlatılan fiyatların serbest bırakılması ve kamu teşviklerinin kaldırılması gibi yapısal reformlar, ekonominin bu başarısının temel sebebi olarak görülmektedir. 2011 itibariyle **politik sorunların da üstesinden gelinmesi ve özellikle altyapı yatırımlarının ve enerji sektöründeki sorunların giderilmesi** ile hızlı büyüme trendine girilmiştir.

Dünyanın en büyük yer fıstığı üreticisi olan Senegal, diğer tarımsal ürünler açısından mısır, pirinç, pamuk ve şeker kamışı üretimiyle dikkat çekmektedir. Tarıma dayalı ekonomik yapı itibariyle, sanayi açısından **gıda imalatı** başı çekmektedir. Yerfıstığı ve yerfıstığı yağı işleme, süt ürünleri, bira, tekstil, tütün işleme, maden sanayi ve balıkçılık, sanayinin genel yapısını yansıtmaktadır. Diğer sanayi ürünleri ise fosfat, gübre, petrol rafineri ürünleri şeklindedir. **Ulaştırma ve telekomünikasyon** sektörleri de gelişen sektörler olarak dikkat çekmektedir. Sanayi kuruluşları çoğunlukla Cap-Vert bölgesinde bulunmaktadır.

Senegal'in **gemi taşımacılığı konusundaki elverişli yapısı**, dış ticaretin gelişmesini sağlayan en önemli faktörlerdendir. **Deniz yolu ulaşımının ABD'ye 8 gün, Avrupa'ya 5 gün içinde gerçekleştirilebilmesi**, Senegal'in bu alandaki en önemli avantajı olarak dikkat çekmektedir.

Senegal'in Fransız sömürgesi dönemindeki özel konumu dolayısıyla **Batı Afrika'nın finans merkezi olması** bir diğer avantajıdır. Ülkede birçok banka bulunmaktadır. Turizm de bir diğer önemli döviz kazandırıcı sektördür. Ancak, tarım ağırlıklı ekonomik yapı ve doğal kaynakların oldukça sınırlı olması, ülke ekonomisinin iklim koşullarına, uluslararası piyasalardaki gelişmelere ve hammadde fiyatlarına aşırı duyarlı hale gelmesine sebep olmuştur.

Senegal, **dış ticaret açısından açık veren bir ülke** konumundadır. Temel ihracat kalemleri ham altın, işlenmiş petrol ürünleri, dondurulmuş balık, çimento, fosforik asit ve sigaralar şeklindedir. Temel ithalat kalemleri ise işlenmiş petrol ürünleri, ham petrol, pirinç, ilaç, binek otomobilleri, telefon cihazları, buğday, malt ekstresi, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlardır.

Senegal'in Afrika'da en az doğrudan yabancı sermaye çeken ülkelerden biri olması, bu alanda ciddi bir potansiyelinin varlığına işaret eder. **Yatırımlarda öncelikli alanlar; sağlık, eğitim, ulaştırma, taşımacılık, enerji sektörleri** olarak belirlenmiştir. Yeni yatırım projelerine yönelik özellikle **vergi muafiyet ve indirim teşvikleri** dikkat çekmektedir. Yatırım fırsatları ve teşvikleri ile ilgili tüm bilgiler, <http://www.investinsenegal.com> adresinden edinilebilmektedir.

Senegal'in **2035 yılında gelişmiş ülkeler sınıfında yer alma hedefi**, ekonomik ve kalkınma politikalarını sürdürmesini sağlamaktadır.

Türkiye – Senegal İlişkileri

Senegal'in 1960 yılında bağımsızlığını kazanmasından sonra Türkiye'nin Senegal'in başkenti Dakar'da Büyükelçilik açmasıyla ikili ilişkiler gelişmeye başlamıştır. 2012, **diplomatik ilişkilerin kurulmasının 50. yılı** olması itibariyle sembolik önemde kabul edilmiştir ve ilişkilerin ivme kazanmasında etkili olmuştur. Özellikle **Senegal, Türkiye'yi önemli bir ticari partner olarak gördüğünü ve ekonomik ilişkileri geliştirmek istediğini** belirtmiştir. Geliştirilen iyi ilişkiler, bölgedeki Türk yatırımlarına da yansımış ve Türk firmalarının Senegal'deki yatırımları dikkat çekici biçimde artmıştır.

Türkiye-Senegal ihracatında demir-çelik profiller, gıda ürünleri, plastik ambalaj malzemeleri, buğday unu, hijyenik eşya ürünleri dikkat çekerken; ithalatta ise balık, susam tohumu, zirkonyum cevheri ve balık unu ürünleri dikkat çekmektedir. Mevcut durum itibariyle **dış ticarete Türkiye lehine bir seyir** izlenmektedir.

Senegal'in Türkiye'de üretilen ürünlere ciddi anlamda ihtiyaç duyması, yatırım fırsatlarını cazip kılmaktadır. Ayrıca, Senegal'in Batı Afrika Devletleri Ekonomik Birliği'ne üye olması, Türkiye açısından Senegal'le birlikte diğer üye ülkelere ticaret yapmasını da kolaylaştırmaktadır. **Sağlık, enerji, inşaat malzemeleri, tekstil ve hazır giyim, otomotiv yedek parçası, elektrikli ev aletleri, turizm, vb. sektörler** yatırım fırsatları açısından özellikle dikkat çekmektedir.

SENEGAL ÜLKE PROFİLİ (2017)

Nüfus (Milyon Kişi)	16,0
Nüfus Artış Hızı (%)	2,4
GSYİH (Milyar Dolar)	16,1
GSYİH (%)	6,8
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	998
Enflasyon Oranı (%)	2,0
İşsizlik Oranı (%)	10,8
İhracat (Milyar Dolar) - (2016)	2,6
İhracatta İlk 5 Ülke	Mali, İsviçre, Hindistan, Fildişi Sahili, Çin
Temel İhracat Ürünleri	Ham altın, İşlenmiş petrol ürünleri, Dondurulmuş balık, Çimento
İthalat (Milyar Dolar) - (2016)	5,4
İthalatta İlk 5 Ülke	Fransa, Çin, Nijerya, Hindistan, Hollanda
Temel İthalat Ürünleri	İşlenmiş petrol ürünleri, Ham petrol, Pirinç, İlaç, Binek otomobilleri
Cari Denge (%; GSYİH)	-5,1
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	13,5
Tarım (%; GSYİH)	17,5
Sanayi (%; GSYİH)	23,3
Hizmetler (%; GSYİH)	59,3

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

SENEGAL KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2016)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)
Balık ve suda yaşayan diğer hayvanlar	365	Mineral yakıtlar ve yağlar	1.084
İnciler, kıymetli ve yarı kıymetli taşlar	329	Makine ve aksamları	624
Mineral yakıtlar ve yağlar	282	Hububat	502
Tuz ve sülfür	266	Motorlu kara taşıtları	464
İnorganik kimyasallar	200	Elektrikli makine ve cihazlar	344
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları	116	Eczacılık ürünleri	179
Tütün ve tütün yerine geçen maddeler	114	Demir ve çelik	173
Yağlı tohum ve meyveler	108	Plastik ve mamulleri	169
Metal cevherleri, cüraf ve kül	99	Hayvansal ve bitkisel yağlar	145
Yenilen sebzeler	52	Demir ve çelik ürünleri	128

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE – SENEGAL TİCARET PROFİLİ (2017)

Fasıl adı	Türkiye'nin Senegal'e İhracatı (Milyon \$)	Fasıl adı	Türkiye'nin Senegal'den İthalatı (Milyon \$)
Demir-çelik ana sanayi	62,3	Tıbbi araç ve gereçler, ölçme, kontrol, test, seyirüsefer vb. amaçlı alet ve cihazlar	1,5
Diğer gıda maddeleri	22,6	Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	1,0
Metal yapı malzemeleri, tanklar, sarnıçlar ve buhar kazanları	19,6	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	0,8
Plastik ürünleri	15,4	Balıkçılık	0,7
Başka sınıflandırılmamış yerde olmayan mineraller	12,1	Demir dışı metal cevherleri	0,5

Kaynak: TÜİK